

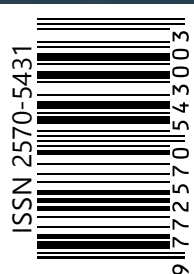
m mosty

Královéhradecké diecéze Církve československé husitské
ročník 3 | číslo 2 | červen 2019

Byl pro mne jen dobrým sousedem za plotem | 3
rozhovor

Několik podob vztahu k přírodě v křesťanském myšlení | 6
o zvířatech a Bibli

Narozeniny církve, svátek radostného setkávání | 9
Letnice v písních a tradicích

Obsah

- rozhovor
- 3** BYL PRO MNE JEN DOBRÝM SOUSEDĚM ZA PLOTĚM
- o zvířatech a Bibli
- 6** NĚKOLIK PODOB VZTAHU K PŘÍRODĚ V KŘESŤANSKÉM MYŠLENÍ
- Letnice a Starý zákon
- 7** V PŘEDVEČER ŠAVU'OT SE VĚŘÍCÍ ŽIDÉ SCHÁZEJÍ
- pozvání
- 9** SVATODUŠNÍ SVÁTKY 2019 V HRADCI KRÁLOVÉ
- Letnice v písních a tradicích
- 10** NAROZENINY CÍRKVE, SVÁTEK RADOSTNÉHO SETKÁVÁNÍ
- povinná dávka poezie
- 12** ZE SBÍRKY BÁSNÍ BOŽÍ ZOO VÁCLAVA ŽDÁRSKÉHO
- dotazník 2018
- 12** CO SPOLEČENSTVÍ CÍRKVE DRŽÍ POHROMADĚ?
- z dění v diecézi
- 13** EKUMENISMUS V KRÁLOVÉHRADECKÉ DIECÉZI
- 14** STALO SE
- 15** DEVĚT ZRCADEL
- kalendárium
- 15** NĚKTERÁ SETKÁNÍ V DIECÉZI

Slovo úvodem

Moji milí,
velikonoční svátky L. P. 2019 se staly minulostí a před námi jsou další letošní svátky – dny svatodušní. Jistě, ono je vlastně každý den co slavit a sváteční atmosféra je čímisi, co nemusí hned vyprchat, i když obracíme listy v kalendáři. Mnohé si potřebujeme ze svátků přenést do dnů, kterým říkáme „všední“. Svátky jsou rozzářeným majákem, který dává bezpečí a ujištění, rychle kolem něho proplováme, jsme na cestě do přístavu, ale nevíme, kdy naše plavba dojde cíle. Víra nás učí radovat se a těšit z každé chvíle. Svátky, které nám září na cestu nejsou každoročně stejné. Prožíváme jiné počasí, jiná bývá nálada na palubě a dotýká se nás vždy jinak hloubka zvěsti, která svědčí o milosti a Otcovské náruči. Čekají nás svatodušní svátky, mnohé jsme už za ta léta o těchto dnech slyšeli. Chceme si ale připomenout, nejen dávnou historii a také živou přítomnost. Potřebujeme prostřednictvím našeho Bratra Ježíše prosit našeho Otce, aby Duch svatý se znova a znova zmocňoval církve. Abychom si v církvi rozuměli, cítili propojení, i když někdy mluvíme každý jinou řečí.

Téma svatodušních svátků je zářivé a velké, a proto je zařazujeme do našeho diecézního zpravodaje Mosty. Nové číslo časopisu vychází v čase diecézního shromáždění v Hradci Králové, kdy se máme sejít se zástupci z náboženských obcí, ohlédnout se za minulým rokem a vidět před sebou další společnou cestu. V církvi prožíváme každý den jisté změny, jsme živý organismus, který proměny nutně musí zakoušet. Čas po církevních restitucích nám přináší nejisté odpovědi na otázky, jak hospodařit a jak plout. Věřím ale, že společně dokážeme mnohé praktické kroky a proměny života řešit. Byli jsme povoláni k tomu, abychom žili v tomto čase a žili vírou.

Doufám, že naše Mosty přijmete opět jako povzbuzení pro cestu života. Kromě zmíněného tématu svatodušních svátků, o kterých píše bratr Aleš Jaluška a bratr Zdeněk Kovalčík, zde najdete pozoruhodný rozhovor s bratrem farářem Václavem Ždárským. Nedávno jsme v diecézi vydali Václavovu sbírku básní „Boží ZOO“, která přináší humor i životní nadhled. Humor a nadhled potřebujeme do každého dne. Kéž by tomu bylo tak, abychom se i my, přes vše nestálé a nejisté v tomto světě, dokázali vždy těšit z naší plavby životem.

Nebeský Otče, děkujeme Ti za každý den, do kterého se probudíme. Děkujeme za chvíle sváteční a zvláště za ty, které prosvětlují i to, co by se nám jinak zdálo obyčejné. Tvá blízkost je nevšední, Tvá milost prozařuje vše, i to co je temné. Prosíme, ukazuj nám cestu, ať se máme stále z čeho radovat a nacházíme nadhled a pokoj. Amen

VÁŠ BISKUP PAVEL

Byl pro mne jen dobrým sousedem za plotem

Václav Žďárský, narozen 26. 11. 1951 ve Vrchlabí, dětství prožil v České Třebové a Úpici, v Trutnově vystudoval Střední všeobecně vzdělávací školu. Na vysokou školu nebyl nepřijat, nastoupil na brigádu do VCHZ

Synthesia Semtín v Pardubicích jako provozní chemik. Brigáda se mu nakonec protáhla na 21 let. V osmdesátých letech složil zkoušky z teologického minima a pracoval nejdříve jako duchovní Církve československé husitské v Přelouči, pak od roku 1997 v Novém Bydžově, kde byl vysvěcen na kněze a kde sloužil jako farář dalších 20 let až

do důchodu. Tam žije dodnes, trápěn Parkinsonovou chorobou, a píše. V samizdatové edici faráře Ervína Kukuczky Louč vydal sbírky poezie Houpačka, Akční nabídka a Pták pokadil mi hlavu. V roce 2018 vydala Královéhradecká diecéze sbírku básní Boží ZOO – tato knížka básní a básniček pro děti i věkově „mírně pokročilé“ propojuje zdánlivě vzdálená témata víry, zvířat a lidí, kde jednoduchá symbolika přináší nadhled, ujistění i naději pro čas budoucí. Nejznámější z jeho knih je novela o lidech z pardubické chemičky Chemička, má láska (Theo 2013), nyní Královéhradecká diecéze chystá reedici.

Václave, tvůj tatínek byl farář, velmi silná osobnost naší církve, jaké to pro Tebe bylo jako pro farářské dítě?

Tátu jsem měl rád. Ten jediný byl pro mne církevní autoritou a spojnicí s Bohem. Jako farářský synek jsem to však měl mnohem těžší. Bůh byl pro mne jen dobrým sousedem za plotem, se kterým se občas pozdravíme a nemusíme si nijak překážet. Později jsem však poznal, že to je složitější... A krásnější...

Co pro Tebe bylo nakonec v Československé církvi nejdůležitější? Tvoje cesta byla poměrně složitá.

Nejdůležitější pro mne byla a je svoboda svědomí. Že člověk není násilím tlačěn do věcí, kterým zrovna nerozumí. Víra v Boží lásku je krásná věc, ale Bibli nelze používat jako bič. Bůh nám dává svobodu: „Zkus to se mnou! Mám tě rád! Přinejmenším jako tvůj táta! Dveře jsou pro tebe otevřeny obojím směrem! Nechceš-

li, nechod!“ Křesťané, kteří používají Bibli jako bič na nezabožky, jsou lidé až přesvatí, nebo velcí hajzlíci, což se nevyklučuje. Žijí pak s Bohem „jako dva dobří sousedi za plotem“, mají ho a všechny sousedy rádi, ale musí tam mít ten plot. V Boha jsem

věřil vždycky. A z církve jsem odešel asi v patnácti, kdy jsem viděl, jak se rada starších hádá před kostelem. Kolem třicítky jsem se vrátil oklikou přes jiný církve do ČČSH, protože důležitá pro mne byla a je svoboda svědomí. I když i ta má své hranice, které často překračujeme. Neboť všichni jsme hříšníci.

Tvůj tatínek taky hrál divadlo.

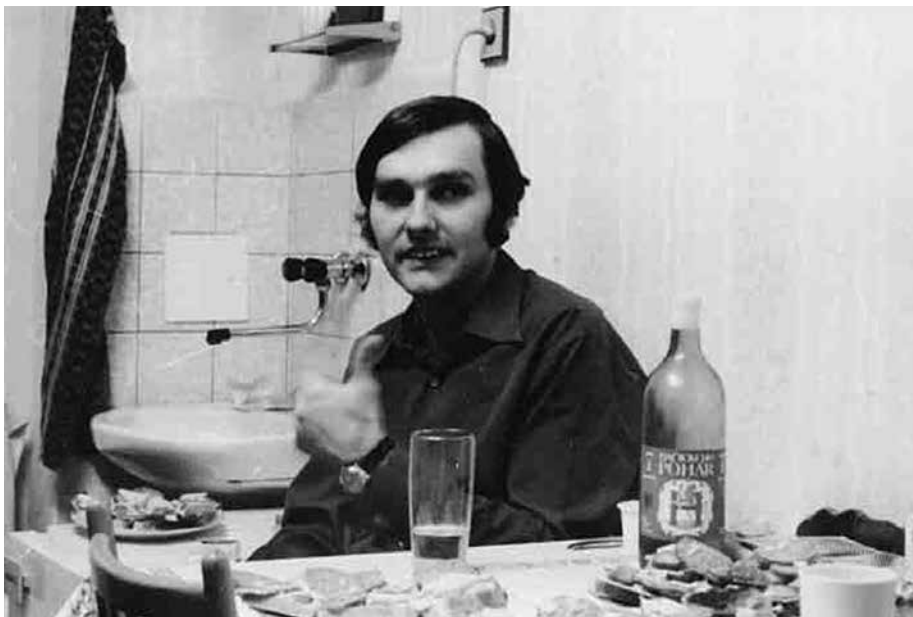
Ano, byl dobrý herec i loutkoherc. A pan Skupa ho prý zval, ať pověsí talár na hřebík a jede s ním. Což táta neudělal.

Tudíž nejzásadnější obcí byla pro něj ta v Heřmanově Městci, kde za války působil?

Ano, za války byl v Heřmaňáku, měl tam početnou mládež a český fašisti mu tam zatápěli, tak ho přeložili do Chroustovic. Tam se pak seznámil s matkou. Ona byla učitelka v Jenišovicích a táta tam učil náboženství. Seznámili se při hádce o rozvrh. Když se nastěhoval do podnájmu, vyrobil mu nový komínek ke kamnům jeho, jak se později ukázalo, budoucí tchán – za cigára, dobré válečné platidlo. Tak se seznámily naše rody Žďárských a Zimů. Já jsem se narodil ve Vrchlabí. Otce tam po válce přeložili a matka ho tam dohnala.

Táta to neměl lehký. Jednou, už jako dospělý, jsem se vrátil z Chrudimi a říkám mu, jak rád tam jezdím. A on na to: „Já když

tam nemusím, tak tam nejedu, jezdil jsem tam k výslechům na gestapo.” Nikdy se mnou před tím o tom nemluvil. Protektorátní ministerstvo spravedlnosti si vyžádalo jeho lejstra, aby ho mohli zatknout. Řekli mu ještě: „Až se vaše papíry vrátí, my si vás zase zavoláme....”, ale nikdy si ho nezavolali. Na ministerstvu pracovali prý nějací Češi, lejstra zlikvidovali a hodně lidí tak zachránili.

Tvůj otec se taky aktivně angažoval ve výboru na pomoc demokratickému Španělsku ve Španělské občanské válce.

Jo. A potkal tam spoustu zajímavých lidí. Dokonce u něj dvakrát spal Fučík. To jednou v noci u něho zazvonil vousatý chlapík, kterého táta vůbec neznal. Bylo to v době, kdy církev přestala tátu platit. Byl to ten později oslavovaný i zatracovaný Julius Fučík, kterého táta vůbec osobně neznal, neboť sám nikdy v žádné straně nebyl. A prý že komunisti rozpouštějí prachy, protože je to v háji a o tátovi se dověděl přes španělský výbor, že jakýsi farář má finanční problémy. Přinesl mu tehdy 5000 korun, a to byly neskutečný peníze. A pak přišel ještě jednou a táta mu sehnal zpěvník.

Já jsem tátu vždycky obdivoval, že dokázal být k sobě tvrděj. On pak, když jsem se narodil, poz-

ději říkal, že farář by se snad opravdu neměl ženit, že už si pak s rodinou nedovolil tolik ke komunistům, co jako svobodný k Němcům. Báł se o rodinu. Celibát však také neuznával jako nějaké řešení.

Ty jsi toho taky hodně zažil. Pracoval jsi v chemičce Semtín v Pardubicích, o tom jsi napsal dokonce knihu, byl jsi farář, píšeš básně....

Já nosím v hlavě útržky událostí – takové klipy ze života. A píšu, když mi není dobře – takovej „rozervanej básník“. Teď zrovna jsem v pohodě, a tak jsem líněj psát. Možná už nenapíšu ani řádku – s tím zatraceným Parkinsonem!

Člověk to může buďto
zabalit,
anebo se vzepřít.

V Semtíně to byla dobrá doba, sešla se tam taková směs všech možných profesí, národností a kultur... Ti, co to měli špatný. Já byl farářský synek, soudruzi neměli tátu rádi a táhlo se to se mnou. Zkoušel jsem přijímačky na pedagogickou fakultu, na konzervatoř na varhany. Matka byla učitelka, mě to na kantořinu moc netáhlo, spíše jsem chtěl udělat radost matce. A tak mé nepřijetí nebylo pro mne tragédií... Z češtiny jsem dostal otázku

Karla Čapka, to byl můj miláček. Všechno šlo dobře, až se mě jeden ze zkoušejících zeptal, zda byl Čapek komunist. Bylo mi jasné, že jsem na tenkém ledě a že mě chce jen dostat. Já na to popravdě, že ne, že nebyl. Následovala druhá otázka: „Jak to tedy, že když nebyl komunist, že se jeho dílo vydává v SSSR ve velkých nákladech?“ Chvilku jsem přemýšlel a pak jsem odpověděl, že soudruzi v SSSR zřejmě správně pochopili, že velikost spisovatele nezáleží na stranické příslušnosti. No, a šel jsem někam.

Co jsi tedy dělal?

Byl jsem na jazykovce v Liberci, to byl asi nejdivočejší rok. A nic jsem se tam nenaučil. Tenkrát, po tom osmašedesátém jsme chodili na pivo. Pak na vojnu. Narukoval jsem v září, ale protože od narození vidím jen na jedno oko, pustili mne už v listopadu. Co teď? Zkusit třeba techniku? Strýc, bratranec matky, pracoval v Semtíně a dojednal mi tam brigádu. Bylo mi tam dobře. Bylo to něco jiného než farářsko-učitelství život, který jsem znal. Pracovali rukama, byli to fajn lidi všech profesí (chemiků minimum) a dobrý kamarádi. Rodiče byli tehdy v Chroustovicích a matka byla nemocná. Tak jsem tam jezdil často vlakem i na motorce, bylo to asi 40 km.

Jako farářská rodina jste se asi hodně stěhovali. Jaké to bylo, sotva někde zakořeníš, zase jedeš jinam?

Narodil jsem se, jak jsem říkal, ve Vrchlabí. Z Vrchlabí si nic nepamatuju, protože když mi byl rok a půl, tak jsme šli do České Třebové. A pak ve třinácti do Úpice. Tam jsem dojížděl na trutnovský gympl, měl první lásky a takovýchle srandy. Ani z Třebové ani z Úpice se mi pryč nechtělo. A pak po dvaceti letech z Pardubic taky ne. Nakonec zjišťuju, že všude jsem byl rád.

Napsal jsi knihu, píšeš básně, nedávno Ti vyšla sbírka Boží ZOO. Psal jsi už od mala?

Ne. Nejdřív jsem začal psát asi písničky, když jsem chodil do mlá-

deže v Církvě bratrské, předtím moc ne. V Semtíně vůbec, tam byl směnný provoz, z práce i do práce jsem jezdil na kole, když jsem dostal od Semtína družstevní byt, koupil jsem si pianino a po letech zase začal hrát – tak nějak to asi vzniklo.

Netajíš se také tím, že máš Parkinsonovu chorobu, to je dědičná nemoc?

Není, jsou sice rodiny, kde je nemocných víc, ale klasicky dědičná nemoc to není. U mě tomu mohla pomoci ta chemie v Semtínu, ale taky nemusela. Je to jako loterie.

Jak se to u Tebe začalo projevovat?

To si pamatuju úplně přesně. Byl jsem tehdy u Kukuczů, přespával jsem tam a ráno jsem se v koupelně holil žiletkou. Ervín se na mne podíval a říkal, že tak blbě se oholit nikoho neviděl. Lída přišla do koupelny, že právě odstřelili v New Yorku Dvojčata...

A jak to pokračovalo?

Pak se mi stávalo, že jsem občas upadl, funěl jsem do kopce a bolela mě ruka. Šel jsem k doktorovi a měl jsem velký štěstí. Byl tam jeden neurolog, viděl mě prvně v životě a jen se na mne podíval, na tu mojí ruku, věděl na čem je. Já mu tehdy nevěřil a za půl roku jsem poznal, že měl pravdu. Ale měl jsem velký štěstí. Hodně lidí běhalo po doktorech i několik let a nemohli přijít na to, co to je.

Jsi aktivní ve společnosti, která sdružuje a podporuje takto nemocné.

Jsem ve Společnosti Parkinson, píšu básně do časopisu – teď dlouho nic (jsem lajdák)... Scházíme se na pravidelných cvičeních, jezdíme na výlety, lezeme na Říp či Kunětickou horu (pro nás to jsou Himaláje), jednou do roka jezdíme na týdenní cvičení – hekneme se, jak to jde i nejde. Mám tam dobré přátele, ale někteří už umřeli a další nemohou chodit. Já furt chodím, musím, jak přestanu, bude konec. Klepu se a padám. Teď jsem si zlomil malíček na ruce. Liturgii pořád doprovodím – ještě že mi zbývá devět prstů. Znal jsem jednoho pianistu, celý život hrál po barech, v Hradci i ve světě, dokonce i v Brazílii. Měl jsem ho kdysi zastupovat, a ten hrál jen třema prstama na jedné ruce. Mezi prsteníčkem a ukazováčkem stále držel cigáro. A nebylo to znát.

Kam jsi měl místo něj tehdy jet?

Ten pan Kozler šel do důchodu a sháněl za sebe náhradu. Oni jezdili v létě různě, i na Západ, po Evropě, hráli celé léto turistům někde u moře, což mě tenkrát moc lákalo. Ale matka, která byla nemocná, začala: „To nás tady necháš, abychom tady umřeli?“ A táta na to odpovídal: „Když tu bude, tak umřeme stejně, né?“ Ti muzikanti také měli dost velkou žízeň – a tak jsem nakonec zůstal doma. Semtín mi nabídl byt – když zůstanu, a tak jsem to přijal.

V Pardubicích nakonec nežiješ a zůstal jsi v Novém Bydžově.

V Pardubicích mi pomřela většina semtínskejch kamarádů a je to tam teď jako poustevna. Člověk v paneláku je sám, lidi se spolu poznají, jen když jeden druhého vytopí – kdo to zaplatí – nebo ve výtahu. V Bydžově bydlím na faře a Martin, náš sborovník, bydlící v druhém křídle sboru, mi pomáhá se vším, co nezvládnou. Dřív jsem snil o drážním domku. „Koupím vechtrovnu...“, říkal jsem si, „a tam dožiju.“ Ale teď už si nevyměním sám ani žárovku. Jsem rád, že tu bydlím. Sousedi mi přinesli zatoulaného kocourka – že prý mají kočky rádi, ale jsou alergici. Je krásnej, zrzavej a už si nás pěkně ochočil – dělám mu vrátného. Jeho přítomnost uklidňuje. Je drzej, ale prima společník. Jmenuje se Karel. Nejdříve se jmenoval Farský, protože je z fary, ale mnozí by to nepochopili, a tak je to logicky Karel.

Promiň, Václave, nechci se Tě dotknout, ale jak se s tou nemocí dá žít?

Člověk to může buďto zabalit, anebo se vzepřít. Jiná možnost není. A tak radši bojuju, i když to na konec prohraju – z toho pohledu pozemského. Snažím se dívat trošku dál než k hřbitovní bráně. Modlím se a Hospodin se ke mně zatím přiznává. I když musí mít se mnou velkou trpělivost... A mám taky pár dobrých přátel, kteří mě drží nad vodou. Děkuji za rozhovor.

ERIKA OUBRECHTOVÁ

Několik podob vztahu k přírodě v křesťanském myšlení

Bylo by chybou, kdybychom svůj vztah ke zvířatům chápali jen z hlediska jejich posvátnosti nebo obětování a nekladli si otázku důstojného života spolu s dalšími živými tvory, jehož součástí je i prosté neublížení. V některých případech v dějinách platí, že etika absolutní a svéhlavé nadvlády člověka nad zvířaty a přírodou legitimizuje špatné zacházení s lidskými bytostmi. Zotročení zvířat je tak vzorem pro zotročení jiných lidských bytostí.

V dnešní společnosti panuje myšlenka využitelnosti zvířat a přírody. V Bibli můžeme najít moment odporu k násilnému zacházení se zvířaty. Podle příběhu o stvoření nebylo zabíjení zvířat součástí původního Božího řádu. Je možné rozlišit mezi dvěma stádii. Původně měli být lidé vegetariány. Zvířata se živí travou a lidé plody stromů (Gn 1,29). Až poté, co se „lidé zmocnilo zlo“, stali se z nich nepřátelé ostatních zvířat a začali v nich vidět potravu. Povolení jíst maso přichází později a uvádí se jako ústupek z Boží strany (Gn 9,3). První kapitola knihy *Genesis* výslovně nezakazuje jíst maso, jako povolená praxe se však připouští až v době po pádu člověka. Absolutní respekt vůči všem tvorům tak není možný. Nicméně v Bibli nalezneme eschatologický rozměr pokojného vztahu nejenom mezi člověkem a zvířaty, ale i mezi zvířaty navzájem.

Pasáž z knihy proroka Izajáše se upíná ke dni, kdy bude znovu obnoven ráj, všichni opět přestanou jíst maso a mezi různými druhy zavládne přátelský vztah (Iz 11,6-8). Tato pasáž byla interpretována různě, ale v každém případě naznačuje, že pro pisatele Bible představovalo zabíjení zvířat a požívání masa teologický problém v okamžiku nástupu konce věků a nastolení

jiné, pokojné vlády nad celým světem. Vize mesiášského pokoje se vztahuje i na přírodu. Pasáže týkající se stvoření a prorocké vize o mesiášském pokoji budou v dějinách křesťanského myšlení tvořit kritický moment ve vztahu k přírodě a zvířatům. Zvířata ale nejsou v Písmu pouze pasivním, byť Božím stvořením, protože mohou vnímat například anděly lépe než lidé, jak činila Balámova oslice (Nu 22,23). Kniha Kazatel pak mluví o smrti jako stejném osudu lidí i zvířat. Zvířata mají úplně stejného oživujícího ducha jako lidé a není možné v tomto ohledu lidi vyvyšovat. Když Písmo mluví o podstatě zvířat a lidí, vidí je jako stejnou, a to oproti antickému myšlení. Zvíře, stejně jako člověk, nezná přesnou vymezenost svého času, společnou podstatou obou je konečnost (Kaz 3,19-22; Kaz 9,12). Písmo sice přisuzuje zvířatům vůči člověku podřízené postavení, vláda člověka ale není tyranii, protože Písmo obsahuje i právní příkazy dobrého chování vůči zvířatům. Člověk je potom stejně jako zvíře Božím stvořením a stvořením smrtelným.

Židovství si uchovalo odlišný rozměr vztahu ke zvířatům a veškerenstvu, než antická kultura. Namísto právní kategorie objektu, vztahující se na zvíře v římském právu, nastupuje v židovství vztah právního subjektu. I zvíře má svá práva a člověk je povinen je dodržet. V etické rovině je člověku zakázáno působit bolest jakémukoliv živému tvorů, povinností je zbavit jakéhokoliv živého tvora bolesti.

Antickým filosofem, jehož myšlení hraje důležitou roli pro vztah člověka ke zvířatům, je Aristoteles. Přírodu chápe pouze účelově, zvířata jsou určena výlučně k užitku člověka. Vše ve světě je připraveno lidem k užitku, protože lidé užívající rozum žijí podle práva a zákonů. Obdobně uvažuje i antický rétor a filosof Cicero. Jedna z přelomových postav ve vztahu ke zvířatům je v dějinách křesťanského myšlení svatý Augustin, uvažující zde v linii jiného než biblického myšlení. Lidé podle něj mohou užívat zvířata k vlastním účelům, aniž by jim činili nespravedlnost, přičemž příkázání „nezabiješ“ se nevztahuje na zvířata, ale pouze

na člověka. V církevních dějinách Západu pak představuje Tomáš Akvinský na dlouhou dobu jeden z formujících pohledů na zvířata. V základu jeho uvažování o živé přírodě je myšlení Aristotela. Původcem řádu ve světě je Tomášovi Bůh, pojetí řádu je však v mnoha ohledech nebiblické. Mezi člověka a zvíře, obojí jako stvoření Boží, je vytyčena hranice daná nebiblickým kritériem, totiž pojetím rozumu a následovně pojetím svobodné vůle, která s rozumem souvisí. Zvířata, v pojetí Akvinského bez rozumu, však potom ve svém důsledku postrádají i vůli. Vyšší činnosti než vnímání smysly zvířata podle Akvinského nejsou schopná, protože z hranic hmotného světa se nemohou povznést. Vedle možnosti dosáhnout blaženosti vylučuje zvířata i z přátelství s člověkem. Samozřejmě dodává, že ke zvířatům samotný člověk náchylnost pociťovat může. Chovat ke zvířatům se člověk má dobře, nikoliv však kvůli nim samotným, ale kvůli sobě samému, neboť krutost je špat-

ným jednáním, škodícím člověku. V křesťanském myšlení existuje i další proud, pojímající vztah ke zvířatům a přírodě. Patří sem i legendistika. Vyprávění o svatém Basilovi, Ambrožovi, Antonínu z Padovy, Bonaventurovi a Františku z Assisi obsahují mnohé příklady odlišného pohledu na zvířata, než je poněkud strohý a účelový pohled Augustinův nebo hierarchické vnímání Tomáše Akvinského. Nejedná se ovšem o odsunutí celého problému do roviny „pouhého“ soucitu se zvířaty. Pohled na zvířata a na místo, které zaujímají ve světě, je zde plnohodnotný. Spása je podle biblického a raně křesťanského chápání ve své podstatě i kosmická záležitost, je třeba spasit svět, nejenom lidskou duši. Basil Veliký měl zjevně na mysli právě toto, když v kontextu zahrnul do jedné ze svých modliteb zvířata: „*A za ně také, ó Pane, za ponížené tvory, kteří s námi snášejí žár a tíhu dne, tě prosíme, abys rozšířil nesmírnou laskavost svého srdce, neboť jsi slíbil spasit jak lidi, tak*

zvířata, a tvá milující laskavost je velká.“

Ve františkánských legendách neslouží zvířata jako někdo, na kom se má pouze ukázat světcova sláva. Tomáš z Celana o Františkovi píše: „*Všechny tvory také nazýval svými bratry a sestrami, a tak vnikal pro jiné nezvyklým, ale jedinečným a hlubokým způsobem srdcem do tajemství tvorů. Dospěl totiž už ke svobodě a slávě Božích dětí.*“ Postoj ke zvířatům je ve františkánských legendách dán jako neúžitkový vztah, např. tím, že „svoboda a sláva Božích dětí“ znamená i schopnost se vcítit do zvířat a pochopit je, avšak nikoliv rozumem. Nejznámější františkánská legenda o kázání ptáčkům pak dokládá, že ve Františkově světě mohou naslouchat i zvířata. Do vztahu člověk versus zvíře a příroda potom František vnáší diametrálně jiný pohled a hlásá, že člověk ke zvířeti a zvíře k člověku si může vytvořit osobní vztah.

JAN ROKYTA

Pane,

udělej ze mne nástroj svého pokoje, abych přinášel lásku, kde je nenávisť,
odpuštění, kde je urážka, jednotu, kde je nesvornost,
víru, kde je pochybnost, pravdu, kde je blud, naději, kde je zoufalství,
radost, kde je smutek, světlo, kde vládne tma.

Pomoz mi, abych netoužil po útěše, ale těšil, po porozumění, ale rozuměl,
po lásce, ale miloval. Vždyť, kdo dává, ten dostane,
kdo odpouští, tomu se odpustí, kdo umírá, vstane k životu.

Modlitba sv. Františka z Assisi (+ 1226)

Letnice a Starý zákon

V předvečer Šavu'ot se věřící židé scházejí

Svátek **Šavu'ot** (Týdnů) připadá na 6. a 7. den měsíce sivan – letos je slaven 9. a 10. června. Tento svátek má více jmen a samo hebrejské slovo **Šavu'ot** je skrývačkou čtyř z nich: **ŠIN** – **Šavu'ot** – týdnů po Pesachu, **BET** – **bikurim** – první plody, **AJIN** – **ace-**

ret – slavnostní shromáždění, **TAV** – **Tóra**.

Zemědělské pozadí svátku naznačují jeho nejstarší názvy zachycené v Tóře. Jsou to 1.) **Chag ha-kacir** (svátek sklizně prvotin), kdy byl sklizen ječmen a začala sklizeň pšenice

(Ex 23,16). 2.) **Chag ha-bikurim** (Svátek prvotin), kdy se do chrámu přinášela obětina z prvního ovoce stromů a ze sklizně pšenice (Ex 34,20;23,16, Lev 23,17, Nu 28,26). Takto, jako svátek prvotin, je Šavu'ot chápán v některých kibucech. Šavu'ot je

druhým ze tří poutních svátků, během nichž se měli Židé zúčastnit chrámové bohoslužby a oběti. Jde o pohyblivý svátek, jehož začátek se vypočítává od data prvního poutního svátku – Pesachu (Velikonoc), v němž se slaví východ z egyptského otroctví. Slaví se 7 týdnů a 1 den od oběti omeru (snopku), která se přinášela druhý den svátku Pesach. Počítání omeru (sfirat ha-omer), jak Židé těchto 50 dní nazývají a kterého se má zúčastnit každý dospělý Žid, je vyjádřením jejich toužebného očekávání daru Tóry. Tímto darem bylo dovršeno jejich osvobození z otroctví a Židé se zavázali ke službě Hospodinu.

„Čas darování naší Tóry“ (hebrejsky zman natan Toratenu) se postupem času stal vrcholným bodem svátku Šavuot, což se odráží i v jeho názvu Aceret – slavnostní shromáždění talmudských učenců. V předvečer Šavuot se věřící židé scházejí proto, aby celou noc studovali náboženskou literaturu, zvláště tzv. „Tikun lejl Šavuot“ (Náprava noci Šavuot), zabývající se sebezpytováním a kající snahou o odstraňování všeho, co narušuje původní harmonii vesmíru. Tím se nejen připravují na ranní „přijetí Tóry“, ale zároveň i napravují pochybení Mojžíšova pokolení, které podle tradice v den darování Tóry na hoře Sinaj „zaspalo“. Během svátku se čte 19. a 20. kapitola Exodu – obsahující Desatero a kniha Rút, pojící se ke sklizni a k narozeninám krále Davida, z jehož rodu vzejde.

Protože je v Exodu 3,8+17 etc. zaslíbená země popisována jako země mléka a medu, jí se v těchto dnech mléčné a medové pokrmy. Mléko a med jsou často uváděny v souvislosti s Tórou. V Písni písni píše král Šalamoun: „Mléko a med je pod tvým jazykem“. Mléko je nápoj dětí a Tóra z nás všech dělá děti, které se musejí vše pomalu učit. Mléko (hebr. Chalav) jehož číselná hodnota je 40 (Chet=8, Lamed=30, Vet=2,) což odpovídá čtyřiceti dnům, které Mojžíš strávil na hoře Sinaj. I proto se na Šavuot při-

pravují tvarohové palačinky. Chceme-li hledat další důvody medověmléčné hostiny, můžeme se z komentářů poučit, že med jako produkt nekošer hmyzu – včel a mléko jako tekutina tvořená ze zapovězené krve savčích samic symbolizují schopnost Tóry očisťovat a napravovat věřící a činit je pro jejich okolí „požitelnými“.

Podle midraše byl celý svět stvořen s podmínkou, že Izrael 6. sivanu přijme na Sinaji Tóru. Proto se v první kapitole Tóry píše: „...a byl večer a bylo ráno ten den šestý.“ Jaký šestý den je zdůrazněn zájmenem „ten“? Jde o šestý den měsíce sivan, kdy se rozhodne, bude-li svět uchován nebo se vrátí do stavu pusta a prázdna jako před začátkem stvoření.

Podle jiného výkladu nabízel Bůh nejdříve Tóru jiným národům. Izmael, syn Abraháma a služebné Hagar, odmítl, protože je o něm psáno: „Bude to člověk divoký, jeho ruka bude proti všem a ruce všech budou proti němu.“ (Gn16,12) Ezau se s odvoláním na Jákobovo pozhánání: „Bude tě živit meč...“, (Gn 27,40) odmítl vzdát zabíjení a Lotovi potomci si nedokázali představit svůj život bez smilstva, tvrdíce, že oni sami se narodili ze smilstva. (Gn 19,30-38) Jen Izrael nabídku neodmítl. Naopak. Přijal Tóru bez výhrad se slovy: „Naase venišma.“ „Budeme tak konat a budeme se učit.“ (Ex 24,7) Učenci si vši-

mají podobnosti hebrejských výrazů pro týdny a přísahu Išavuot, ševuotl a komentují, že si na svátek Šavuot připomínáme dvě přísahy: Bůh slíbil, že nevymění židovský národ za žádný jiný a Izrael slíbil, že nevymění Boha za žádnou modlu. Během synagogálních bohoslužeb se čte kniha Rút, jejíž hrdinkou byla nežidovka, jíž láska k Adonovi a Tóre přivedla ke konverzi. S poukazem na tuto pohanskou praprababičku krále Davida, z jehož krve vzejde Mesiáš, odvozuji reformní rabíni, že duše všech minulých i budoucích konvertitů byly spolu s dušemi všech Izraelců přítomny daru Tóry. Tento názor je podporován textem Dt 29,13+14. A nejen to: protože přijetí Tóry Izraelci pod Sinajem bývá přirovnáváno k hromadné konverzi, bývá Šavuot označován za SVÁTEK KONVERTITŮ. Dle ústní tradice se král David narodil i zemřel během svátku Šavuot, což ještě zvětšuje mystickou hodnotu tohoto svátku. Spojení Šavuot s předáním Tóry se v textu hebrejské bible neobjevuje, ale je založeno na Ex 19,1-11, kde je zjevení Tóry na Sinaji spojeno se začátkem třetího měsíce, který připadá na stejné období jako Šavuot. Zajímavé je, že skutečné datum, kdy byla zjevena Tóra na Sinaji, není známo a není možné ho tedy přímo spojit se svátkem Šavuot.

Tolik alespoň jako minimum z oficiálních textů k Šavuot. Za samostatnou stať by stál jídel-

níček Šavu'ot i dalších svátků. A nyní trochu vyprávění na odlehčení tématu... Víme, že poté, kdy Mojžíš lidu přečetl Knihu smlouvy, odpověděl všecken lid: „Vše, co nám Bůh nařídil, budeme konat.“ (Ex 24,7) Bůh se jich však zeptal: „Jakou nabííte záruku, že skutečně dodržíte slovo? Protože vám Tóru nedám pokud nebudete mít spolehlivé ručitele.“ Lid zvolal odpověď: „Naši svatí patriarchové, Abraham, Izák a Jákob, budou našimi

ručiteli. Všemohoucí však odvětil: „Ne, musíte mít jiné ručitele. Protože Abraham zpochybňoval moje slovo, když se ptal: ‚Podle čeho poznám, že dostanu zemi kanaánskou?‘ A Izák miloval Ezaua, který mě nenáviděl. A Jákob, když se dostal do potíží, prohlásil: ‚Má stezka je skryta před Hospodinem.‘ A proto musíte mít lepší ručitele, než jsou ti tři.“ Lid izraelský to chvilí zvažoval, potom odpověděl: „Přijmeš jako záruku, že opravdu

budeme zachovávat Tvoji Tóru, naše děti, které se teprve mají narodit?“ „Vaše děti jsou pro mě skutečně tou nejlepší zárkou. Vaši nabídku přijímám!“ A lid zvolal: „Upřímně slibujeme, že budeme studovat Tóru a Tóre učít naše děti tak, aby ony ji zase mohly předávat svým dětem a ty zase dál a tak až navěky.“ „Vaše slova mě velmi potěšila,“ odpověděl Všemohoucí, „a nyní budu sledovat i vaše skutky.“

ALEŠ JALUŠKA

pozvání

Svatodušní svátky 2019 v Hradci Králové

Svatodušní svátky jsou pro nás křesťany spojeny se sesláním Ducha svatého, mluvíme o nich také jako o založení církve, kdy apoštolové dostali odvahu veřejně působit a mluvit o Ježíši. Tyto svátky jsou takovou „popelkou“, málo kdo je zná. A tak bychom chtěli společně s výročí Sboru kněze Ambrože oslavit i narozeniny celé církve. Ten biblický příběh, který je s tím spojený, je plný světla, větru a porozumění sobě navzájem i přes jazykové a národnostní bariéry... A takovou atmosféru bychom chtěli vytvořit i v neděli 9. června a poselství svatodušních svátků předat i lidem z venku. Proto jsme oslovili GOJI – známou hradeckou šestičlennou hudební skupinu, která dokáže svou hudbou podpořit krásnou přátelskou atmosféru. Téma světla bychom chtěli zprostředkovat skrze ohnivého muže a laser show, která je originální a zároveň už před lety zde sklídila velký úspěch. Celý program zahájíme ve 20.00 hodin večer, hudební produkci budeme prokládat duchovním slovem a ve 22.00 uvidíme připravovanou světelnou show v kostele a vystoupení „ohnivého muže“. Předpokládáný konec bude ve 23.00. Přijďte oslavit svatodušní svátky s námi do Hradce!

FRANTIŠKA KLÁSKOVÁ

Církev československá husitská
Vás zve na

LETNICE S GOJI

90 LET SBORU KNĚZE AMBROŽE ČČSH HRADEC KRÁLOVÉ

Sbor kněze Ambrože, 90 let

20.00 zahájení večera
a koncert GOJI

21.00 Co jsou Letnice? duchovní slovo Františky Kláskové, farářky Sboru kněze Ambrože a Pavla Pechance, biskupa Královéhradecké diecéze ČČSH
a koncert GOJI

22.00 laser show a ohnivý muž
a koncert GOJI

23.00 požehnání na cestu domů...

NO ČČSH v Hradci Králové
Královéhradecká diecéze ČČSH
www.ccshhk.cz

Hrazeno z Fondu rozvoje
Královéhradecké diecéze ČČSH.

Narozeniny církve, svátek radostného setkávání

Kdyby některá z průzkumných agentur vyslala své pracovníky do ulic, aby náhodným chodcům položili otázku: „Víte, co jsou Letnice?“ Nejčastější odpovědí by bylo: „Nevím.“ Nebo: „Jo, letnice – to je jako něco s létem. To období mám rád, dovolená sluníčko, koupání.“ Ale jen malé procento respondentů by dokázalo odpovědět správně. Letnice – církevní svátek, připomínka události, kdy se zrodila církev. Letnice – svatodušní svátky – bohužel nejsou označeny v občanském kalendáři. Proto mnozí ani o tomto svátku a jeho významu nemají potuchy. Vánoce – to lidé se nechají chvilkově dojmout melodiemi koled, vystavenými betlémy. Velikonoce – to snad jen v souvislosti s tradiční pomlázkou. Ale Hod Boží svatodušní – Letnice? Co to je?

Docela nedávno rozhlas vysílal pořad „Kdy to bylo, kdo to byl“. Posлуhači dostávali indicie, podle nichž mohli usuzovat a dobrat se odpovědi. Když se řekne hod – lidé mají představu prostřených stolů, kde je všeho dost pro všechny, především dobrých pokrmů i nápojů. Hod od Boha – Boží hod – hod Ducha pro lidskou duši – takový hod ale upomíná člověka na rozhodující události jeho záchranu. Ty přišly z lásky, jejich nejskvělejším režisérem byl sám Bůh. O Letnicích si připomínáme vyjití Ducha svatého – daru darů, bez něhož bychom nebyli nic. Kdo je, co je Duch svatý? Je to Bůh sám, který je neviditelně přítomen v člověku. Ne v každém, ale v tom, kdo své srdce ochotně jemu otevře. Pro křesťany je významné sdělení, že jen Duch svatý vytváří pravé křesťanské společenství, jen on je skutečný architekt církve. To je přece něco úžasného, k čemuž nelze se otočit zády. Dostává se nám pozvání. Máme opět šanci zakusit to, co povzbudí, dodá sílu našim životům, prohloubí naši víru, naději i lásku. A tak: Kdy to bylo, co se stalo? Co tomu předcházelo?

Letnice – jako výroční slavnost slavil vyvolený národ 50. den po Velikonocích nejdříve jako díkůvzdání za úrodu, byly to vlastně náboženské dožínky – byl to svátek závazný stejně jako pesach či podzimní Svátek stánků, později se Letnice slavily jako týdenní upomínka na děj z historie vyvoleného národa, kdy Bůh uzavřel se svým lidem na Sinaji smlouvu v podobě Zákona. Zasáhl tehdy vědomě – zřetelně – do jejich životů, aby dny prožívané na této zemi nebyly naplněny svévolí, ale aby měly řád. Letnice však dostaly 50. dne po Velikonocích – po Ježíšově Ukřižování a Vzkříšení nový obsah – v němž hraje svou důležitou úlohu Bůh ve svém Oslaveném Synu. Německý název svátků – Pfingsten je odvozen z řeckého pentekosté – padesát – tedy padesátý den. Pisatel Skutků apoštolských Lukáš nás barvitě seznamuje s klíčovou zprávou, s událostí, jež se odehrála v Jeruzalémě – v duchovním centru – kde to smrtí Ježíše z Nazareta mělo vlastně všechno skončit, ale kde to znovu začalo. Ta událost 50. dne dovršuje velikonoční období. Příslib oné skvělé výbavy do života dal Ježíš ve večeradle svým učedníkům v řeči, kdy se s nimi vlastně loučil. On nechápal svou smrt jako odchod do nicoty, ale jako návrat k Otci, do jeho blízkosti, do jeho lásky. V řeči na rozloučenou zaznívá slovo o daru a pomoci Ducha svatého. Ježíš říká: „Milujete-li mne, požádám Otce a on Vám dá Přímluvce, aby byl s Vámi na věky.“ Předpokladem daru Ducha sv. je náš vztah k Ježíši a pouto lásky s ním. Duch je nazýván Přímluvce – PARAKLÉTOS. To má více významů. Je přímluvcem a obhájcem, který se zasazuje za nás hříšné a selhávající v náš prospěch. Je učitelem, který uvádí do Boží pravdy. Je utěšitelem, který nás povzbuzuje v zármutku a posiluje v nesnázích. Těm věrným,

druženě ve společenství v modlitbách očekávajícím veliký dar přišel. Duch svatý – dar toho – který vstal z mrtvých, který, když se loučil s nimi, řekl: „Čekejte, nebudete sami, až já vystoupím ke svému Otci, dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí. Dostanete sílu a moc, abyste se nebáli, abyste o mně v Duchu svatém svědčili všemu lidu.“

Bůh ve svém Synu promyšleně načasoval křest Duchem svatým a ohněm na den, kdy byl Jeruzalém plný lidí. Byly jich tam tisíce. Židů, pohanů, proselytů – těch, kteří přijali víru v Hospodina. Našli bychom mezi nimi místní obyvatele, ale i poutníky ze vzdálených míst světa. Ti toužili postavit se alespoň o svátcích před Hospodina v jeho chrámu. Jak pečlivě je pisatel Lukáš vypočítává, mnozí přišli až ze vzdálenosti 500–1000 km. A tak tu byli tehdy v Jeruzalémě o svátcích zástupci celého tehdy známého světa. Byli zasaženi zprávou, která po seslání Ducha sv. se měla rozletět po vší zemi. Jeruzalém – 9 hod. dopoledne – město, kde z chrámového pahorku zářil chrám. Tehdy se tam konaly každého večera a každého jitra zápalné oběti. Tyto oběti zrána skončily a z chrámových prostor se hrnuli poutníci, kteří splnili svou náboženskou povinnost. A najednou se ozval hukot z nebe, pozornost lidí upoutala skupinka mužů. Jeden z nich směle oslovil zástupy, dokonce ani jeho druhové nemlčeli. Když čteme celou 2. kap. Skutků, pak poznáváme, že v řeči je něco nového, velmi silného, mocného. My víme, že to byl Petr a jeho přátelé z učednického Ježíšova kruhu. O čem mluvili? O Mesiáši. Byl tady, vy jste ho zabili. Slovo Mesiáš jistě elektrizovalo zástupy. My to asi těžko pochopíme. Ale židé na něj čekali celá staletí a to očekávání bylo nejvíce vzrušené právě v 1. století. On Ukřižovaný byl vzkříšen, my jsme toho svědky. Petr mluvil ve velkém vytržení myslí. Vychází z Písma, přednáší

důkazy, věcně argumentuje – připomíná to, co napsal už prorok Joel: „I na své služebnice a své služebníky sešlu v oněch dnech svého Ducha a učiním divy.“ Právě proto někteří poutníci se podívovali těmto slovům a mysleli si, že Petr a jeho druhové jsou opilí. Ale byli tam i jiní, kteří Petrova slova vnímali velmi citlivě. Petrovo slovo a Duch svatý se dotkly jejich srdcí. Ptali se: „Co máme dělat?“ A odpověď byla: „Uvěřte, že Ježíš je váš Spasitel, dejte se pokřtít.“ A tak jak čteme v závěru 2. kapitoly, v ten den se k apoštolům přidalo 3 000 lidí. V Písmu máme svědectví. Toho dne se vše naplnilo hukotem větru – kdož byli u toho, viděli znamení ohňových jazyků – vyznavači Kristovi veřejně vystoupili a v nepřátelském prostředí, začali mluvit dokonce jinými jazyky, pronášeli svědectví už bez bázně o Kristově lásce. A všichni porozuměli, ač z různých zemí hovořící jinými jazyky, porozuměli, neboť dostali dar, byli zasaženi Duchem svatým. Darem, který sjednocuje, vytváří velkou rodinu Božích dětí. Toho 50. dne se zrodila skrze Ducha svatého církev – společenství Kristových vyznavačů – těch – kdož jsou zmocněni Duchem k dílu – k zvěstování Božího slova, k sdílení se ve společenství a ve vzájemné službě. To jsou tři pilíře křesťanství.

Snad právě proto zaznívá naléhavá touha po přítomnosti a vanutí Ducha sv. v písních ve volání: Přijď, ó Duchu pře-

svatý, přijď, ty Otče ubohých, obdař svoje věřící sedmi dary svatými (*dar moudrosti, rozumnosti, rady, síly, umění, zbožnosti a bázně před Hospodinem*) – píseň č. 261 svatodušní sekvence, Ó, přijdiž, přijdiž léto Páně – píseň č. 262, Duše nám zemdlivá žízni – ó rozlej své mocné proudy – píseň č. 263, Otče milý, Pane náš, dej nám Ducha svatého – píseň č. 264, Zavítej k nám, Duchu svatý – píseň č. 265, Přijď, dešti nebeský – píseň č. 266 aj.

Většinou se shromažďujeme v neděli – o Hodu Božím svatodušním – k bohoslužebnému shromáždění, abychom oslavili narozeniny církve. Ale Letnice mají ještě své pokračování. V okolních státech (stejně jako tomu bylo v dobách 1. republiky) je dnem pracovního klidu i Pondělí svatodušní. Leckde se také slouží bohoslužby. Ale tento čas (ať neděle či pondělí) je příhodný pro radostná společenská setkání, o čemž svědčí starodávňý zvyk ze Slezska. Snad je to motivováno popisovanými událostmi v závěru 2. kapitoly Skutků apoštolských. „*Po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí.*“ Sk 2,46b–47a

Lidé se scházeli v rodinách na zahradách, na sokolských hřištích, ale také ve farních společenstvích. Každý přinesl něco na společný stůl, nechybělo víno a vrcholem setkání se stalo smažení vaječiny (pozn. míchaná vajíčka) na špeku bohatě zasy-

panou sekanou pažitkou. Symbolika je jasná: vejce – symbol života a zeleň – znamení naděje. Od Ostravy až k Jablunkovu je to i dnes velmi živá tradice, kterou jsem implantoval i do míst, kde jsem sloužil či sloužím a kde toto nebylo zvykem. Do Náchoda i do Zlína. Lidé se divili. Ale všem se to zalíbilo natolik, že dokonce při náhodných setkáních na ulici se mě leckteří před svátky ptali: „A bude vaječina?“ Pozoruhodné je, že se zájmem přicházejí nejen členové naší církve, ale i přátelé z ekumeny a rodiny s dětmi. Na úvod setkání v odpoledních hodinách na farní zahradě zpíváme některou ze svatodušních písní, čteme Písmo, společně se modlíme a pak přichází radost ze společného sdílení se u prostřeného stolu. Tuto jednotu máme šanci zakusit všichni, ač z různých míst, uvědomujeme se, že Duch nás opravdu spojuje. Jen v síle Ducha svatého můžeme pak svědčit o Kristu všem hledajícím i ztraceným. Je to docela skvělá pobídka k následování této tradice na různých místech. Když má někdo narozeniny – spěcháme s blahopřáním a s dárkem. Když je výročí státu, politické strany a zájmová uskupení konají při těchto příležitostech shromáždění za účasti mnoha celebrit – hvězd a hvězdiček. A co my – v den – narozenin církve Kristovy – jaký dar dáme? Především dar stálých proseb o Ducha k rozvážení křesťanských společenství v naší vlasti, trpělivost v modlitbách. Vždyť zvláště v tomto čase potřebujeme být spojení v jeden skutečný Boží lid – radovat se a posilovat v moci Ducha svatého. Toho, jehož velebila mučednice pro Krista Edita Steinová. „*Ty jsi sladkou písní lásky a svatou písní, která věčně zní kol trůnu trojjediného Boha, která čistý souzvuk všech bytostí v sobě pojí. Souzvuk, jenž s hlavou pojí údy a každý v něm skrytý smysl svého bytí blaženě nachází a s jáсотem vyzaruje, uvolněn tvým prouděním: Duchu svatý – věčný jáсотe – přijď.*“ ZDENĚK KOVALČÍK

Ze sbírky básní Boží ZOO Václava Žďárského

Žirafy

To jsme my
žirafy
Máme dlouhé krky
Nohama stojíme na zemi
Bůh Otec krmí nás z ruky

To tys nás Otče tak vyvýšil
ne my samy sebe
Nohama kráčíme po zemi
hlavami brázdíme nebe

Ilustrace Ivana Noble

Sloni

Ano
to jsou oni
Kdo?
Sloni
Cvičí
ve všední den
v sobotu
A co?
Foukání do chobotu
A proč?
Aby pak v nedělní chvíli
Hospodinu chvály zatroubili

dotazník 2018

Co společenství církve drží pohromadě?

Na konci loňského roku jste v náboženských obcích Královéhradecké diecéze obdrželi dotazník, který chtěl rozproudit diskusi uvnitř vaší náboženské obce a vzájemně mezi ostatními náboženskými obcemi. Otázky měřily všem stejně a vaše odpovědi byly jedinečně osobité a vypovídající. Dotazník dával jistý obraz o situaci u vás i v diecézi jako celku. Děkuji všem 56 obcím za vyplněný a zasláný dotazník.

Jedna z výrazných otázek se týkala, počtu věřících na bohoslužbách. Je to bolest naší církve, protože někteří pamětníci mají za to, že by nás mělo být na bohoslužbách víc. Často se mě sestry a bratři při návštěvě v jejich náboženské obci ptají: „Co s tím církev bude dělat?“ A já odpovídám obvykle takto: „Situace je v mnoha NO obdobná. Viníkem není farář, viníkem nejsou ani oni, ani skutečnost, že jejich děti a vnuci bohoslužby příliš nenavštěvují. Ani vedení

církve není tím jediným viníkem, ani doba – bývalý režim či současnost. Ano, ani na atmosféru ve společnosti se nemůžeme vymlouvat – je to prostě stav. Stav, který žijeme a který nám byl dán, aby se v něm uplatňovala naše živá víra.

Rozdíly v počtech a našich náboženských obcí jsou, dovolil jsem si v dotazníku jistě pojmenování stavu, který platí pro přítomnost, ale není určující a trvalý.

6 náboženských obcí zakroužkovalo označení **Naše obec je živá, rozvíjí se, na bohoslužbách se schází pravidelně nad 15 lidí**. 23 náboženských obcí odpovědělo **Naše obec je stabilní, má potenciál se rozvíjet, na bohoslužbách se schází pravidelně 10–15 lidí**. 19 náboženských obcí odpovědělo **Naše obec je stagnující, příliš se nerozvíjí, na bohoslužbách se schází 5–10 lidí**. 5 náboženských obcí o sobě řeklo: **Naše obec je v útlumu, na bohoslužbách se schází cca 5 lidí**. 3 náboženské obce vyznačily odpověď **Naše obec je v dlouhodobém spánku, na bohoslužbách se schází 1–3 lidé a stává se, že na bohoslužby nepřijde z náboženské obce nikdo**.

Uvedli jste, že průměr na jednu náboženskou obec je 8 různých setkání za měsíc včetně bohoslužeb, katecheze, biblických hodin, přednášek, modliteb aj. V průměru 4 členové náboženské obce navštěvují ostatní členy sboru – popřípadě nemocné atd. Zhruba 8 ochotných se vždy najde v jedné náboženské obci, když se koná brigáda a je potřeba přiložit ruku k dílu.

Odpovídali jste také na celou další řadu otázek ohledně prezentace ve vašem městě, spolupráce s ekumenou i městem, na otázky ohledně hospodaření atd. Souhrn vašich odpovědí jsem předkládal duchovním na synodě a budu o dotazníku hovořit i na diecézním shromáždění. Obecně ale s jistotou můžeme říci, že souhrnná situace naší církve není kdovíjak růžová. Je to situace víry. Situace, kdy hledáme kotvu – naději a oprášíme v sobě to, co nás drží

pohromadě – tedy lásku. Láska od Boha i od lidí se nedá nijak měřit, ale prožíváme ji. V dotazníku jste na předposlední otázku **„Co vás jako společenství drží pohromadě?“** odpovídali: **Posila ve víře, pravidelné setkávání po bohoslužbách, víra v Boha a milé společenství, stejný pohled na smysl žití – víra. Kristus a naše víra v něho. Máme se rádi. Společenství. Kázání a osobnost našich duchovních. Tradice, zvyk, víra a naděje opřená o vzkříšeného. Láska a vůle Boží. Osobní blízkost některých členů. Je nám tu spolu dobře. Odpovědnost a láska k církvi – společná péče o společenství. Nechceme se dožít zrušení NO a sboru. Snaha, aby NO fungovala a žila dál. Odkaz CČSH. Víra, naděje a láska. Duchovní rozvoj a sycení duše, závdavek věčnosti...**

Z těchto odpovědí vystupuje velká síla víry. Stejně jako z té poslední otázky, zda se modlíte za živost církve a duchovní růst vaší NO. Vaše jednoznačná odpověď zněla: „ANO, samozřejmě.“

Není zas až tak samozřejmé, že se vám daří společenství náboženské obce lidsky držet, patří vám všem díky za to, že pamatujete jeden na druhého. Všichni bychom chtěli, aby život v církvi byl jednodušší, abychom nikdy a v ničem neprožívali odraz své malé síly a moci. Aby bezmoc, kterou prožíváme na mnoha úrovních, nebyla tak silná, abychom cítili Lásku, která spojuje – a málo vnímali té síly odstředivé, která mnohé neguje a ničí. Modlím se za každého z vás, abychom v sobě sílu víry, která je z pohledu světa nesmyslná a zbytečná, stále díky Pánu nacházeli.

PAVEL PECHANEC

z dění v diecézi

Ekumenismus v Královéhradecké diecézi

Na Královéhradecké diecézi se v rámci pravidelných diecézních kateder uskutečnilo dne 27. února setkání nad tématem EKUMENISMUS, kde v úvodu zúčastněné a biskupa z římskokatolické církve bratra Václava Malého přivítal bratr biskup Pavel.

Pobožností posloužil bratr vikář Benjamin Mlýnek s kázáním na text o Proměnění Páně jako přípravu k nadcházející postní době. Podle biblického příběhu vzal Ježíš na vysokou horu své apoštoly Petra, Jakuba a Jana, kde se všem zjevil Mojžíš a Eliáš. Petr si pochvaloval přítomnost Ježíše s těmito biblickými významnými postavami a navrhl postavit jim tři stany jako důkaz pospolitosti. Avšak po náhlém zastínění oblohy tato zjevení zmizela a zazněla slova:

„Toto jest můj vyvolený syn, toho poslouvejte.“ Ježíš však apoštolům naznačil, že jeho další cesta bude provázena nepřátelstvím, bolestí, křížem a potom teprve nastane vzkříšení.

Bratr vikář k výkladu textu o Proměnění Páně dodal svou osobní bolestnou zkušenost z doby totality, pak úlevu a radost při změně s příchodem demokratického režimu. Té cestě ke změně však předcházelo tupení a šikana. Výkladem Písma se svou osobní zkušeností navodil tak bližší porozumění pro následující vystoupení našeho hosta, který je veřejnosti znám jako osobnost podílející se také na pádu totality.

Biskup Václav Malý ve své přednášce uvedl některé zásady charakterizující ekumenismus. Ty spočívají v propojování vztahů

mezi církvemi na základě poznávání hierarchických pravd při osobních stycích a v ideologických disputacích. Hlavním cílem je vzájemné usmíření, protože v minulosti bylo napácháno mnoho křivd. Ze strany papeže Jana Pavla II. byl učiněn vstřícný krok, když vyslovil, že MJH již není pokládán za kacíře, ale za reformistu. Jan Hus byl podle Václava Malého poctivý kněz, i když se v něčem mýlil.

Katolická církev má zájem o rozšiřování a prohlubování ekumenismu. V roce 1993 byl vydán „Ekumenický direktorář“, ve kterém jsou uvedeny zásady jako např. vztahy mezi křesťany, přijímání svátostí, vytváření sesterských společenství, respektování rozmanitostí mezi církvemi a úcta ke svědomí jiných lidí; odmítá se však přetahování členů

mezi církvemi. Podle osobního názoru biskupa Malého existují odlišnosti mezi církvemi, které však nebrání jejich vztahům. Katolíky charakterizuje zejména smysl pro symboliku a v poslední době akceptuje i přijímání pod obojí, pokud o to křesťan požádá. Nesouhlasí s postojem kněží, kteří tento způsob přijímání odmítají. Bratr Malý vyslovil

lítost nad tím, že v roce 1920 došlo k rozdělení před tím společné církve. Má však radost, že CČSH je od r. 1953 členem Světové rady církví. Na závěr svého vystoupení vyjádřil názor, že společným cílem pro všechny křesťanské církve je jít cestou evangelia se základem v Bibli. Celé setkání nad tématem ekumenismus uzavřela otevřená

a přátelská diskuze s dotazy a upřímnými odpověďmi bratra biskupa Václava Malého. Účastníci ocenili vysokou úroveň a přínos témat diecézní katedry pro naše vzájemné vztahy. Bratru biskupovi Pechancovi a jeho spolupracovníkům při organizaci patří velké díky.

ČESTMÍR JAN HOLEČEK

Stalo se

V uplynulém semestru se po třikrát sešli naši studenti kazatelského kurzu. „Ahoj, tak rád tě vidím...“ „Moc jsem se už těšila...“ Vidíme se rádi a podobná slova zaznívají pravidelně při každém celodenním setkání. To probíhá takto: ráno kolem deváté se sejdeme v zasedací místnosti – různí věkem i nastavením... Někdo přijíždí za dalším vzděláním, někdo chce jednou pomoci náboženské obci – pokud bude zapotřebí, posloužit pobožností slova nebo jinak. Pro úvod si jeden ze studentů připraví pobožnost, pak při kávě nebo čaji usedáme k přednášce. Následuje obědová pauza a II. blok tématu dne. Studentů je stále stejný počet – dvanáct jako apoštolů. V letošním půlroce se zabývali praktickou teologií, kde se učili, jak správně napsat kázání, jak artikulovat, kde hledat inspiraci. Přednášejícími byli bratři faráři Vladimír Hraba,

Benjamin Mlýnek a Vladislav Pek. V dubnu pak budoucí kazatelé přednesli kázání před svými kolegy i zkoušejícími a skládali z předmětu zkoušku – všichni „udělali“. V tento den také na výbornou ukončila studium sestra Dita Bašková Kačírková, která nastupuje v diecézi na poloviční úvazek jako kazatelka libereckého vikariátu.

V únoru jsme na diecézní katedře uvítali vzácnou návštěvu biskupa Václava Malého, který rád po přednášce o ekumenismu se všemi poobědval, a při kávě započatá diskuze mohla pokračovat. V měsíci březnu pak všechny naše vikariáty uspořádaly vikariátní shromáždění, na kterých svou zprávu přednesli vikáři a bratr biskup Pavel. V prezentaci jsme měli možnost se ohlédnout za rokem 2018 – zde byla hodnocena činnost diecéze, hospodaření s fondy, vydavatelská činnost, mnohé akce. V ekono-

mické zprávě pak byl přednesen předběžný návrh hospodaření s vytvořením mzdového fondu pro příští léta. Každý vikariát pak přizval další přednášející na různá témata. 6. března se uskutečnil v zasedací síni Hradce Králové Vzpomínkový večer na Karla Kryla, hudebně doprovodil René Josef, duchovní ztišení připravila sestra farářka Františka Klásková a bratr biskup Pavel.

19. března se setkali kazatelé a jáhni naší diecéze. Po bohoslužbě kolem stolu měli možnost blíže se seznámit s metodou bibliolog, kterou přiblížila sestra farářka Zuzana Kalenská a každý se mohl podělit o své svědectví. 27. března se konala další diecézní katedra – s neméně vzácným hostem docentem Husitské teologické fakulty Jiřím Vogelem. Téma jeho přednášky byla „Teodicea“: Pokud máte zájem, všechny přednášky je možné zhlédnout na webových stránkách diecéze www.ccschk.cz nebo na Facebooku: Královéhradecká diecéze CČSH. 28. března byla v náboženské obci Dobruška vernisáží uvedena putovní výstava Víra, naděje, láska, počátek, vývoj a současnost CČSH.

Duben byl ve znamení zklidnění, prožívali jsme postní dobu, někteří na duchovní obnově v klášteře v Broumově s bratrem biskupem Pavlem.

Další číslo by mělo vyjít v čase diecézního dne 21. září – a tak Vám, milí čtenáři, přeji už nyní krásné léto.

JANA PECHANCOVÁ

Devět zrcadel

Projít devět setkání s biblickými příběhy – ať už Ježíšových současníků, ať postav z jeho podobnosti – jsme mohli v průběhu duchovní obnovy v Broumově. Pod názvem **Pohyby duše – rovnováha v Kristu** jsme postupně nahlédli do devíti zrcadel. Ta nám posloužila k nalezení našich vlastních osobnostních rysů, na nichž je pak radno dále pracovat spolu s Kristem. Ona práce mohla začít už v hodinách ticha a soustředění, které jsme měli k dispozici po celé čtyři dny. Pomáhal k ní nejen výklad, odkazy na biblické texty, rozjímání, modlitby, jednotlivé prosby Otčenáše a bohoslužby.

Účastníkům k tomu už tradičně letos počátkem dubna posloužil broumovský klášter. Sešel se nás tam houfek 14 lidí různě zapojených do církevní práce, aby pod vedením bratra biskupa Pavla Pechance hledal svou cestu ke změně. Dělo se to za použití prvků metody ignaciánských duchovních cvičení a zkušeností s enneagramem. Dost napomáhalo ztišení i po věky promod-

lívaný prostor; právě tak jako zázemí vytvářené sestrou Janou Pechancovou.

Objevili jsme, že právě v tom, v čem jsme výrazní, můžeme dopadnout dvojím způsobem: padnout do pastí vlastního ega, anebo s Kristem najít východisko k požehnanému životu. Že je třeba uvědomit si svou situaci a dát se proměnit, opouštět vyjeté koleje a nebát se dobrodružství změny.

Nejen Nikodém se Krista ptal, kudy vede cesta do Božího království. A nejen on dostává odpověď, že je třeba nově se pro ně narodit. Otázka, JAK se to může stát, je otázka pro každého, kdo se chce ke Kristu přidat.

K metanoii může člověk dojít různými způsoby. Jedním z nich je právě práce na duchovní obnově. Prožili jsme ji v milé pospolitosti s ostatními účastníky, budeme na ni rádi vzpomínat. Při sdílení nad biblickým textem jsme se mohli otevřeně podělit o své pohledy, otázky, pochopení, ale třeba i podráždění a provokace. Ovšem vlastní práce, vlastní

obnova je už záležitost dalších a docela všedních dní.

Děk patří všem, kdo nám to umožnili: benediktinům, jimž patří klášter, Vzdělávacímu a kulturnímu centru Klášter Broumov, bratru biskupovi a Královéhradecké diecézi ČČSH.

JANA WIENEROVÁ

mosty

Královéhradecké diecéze ČČSH

Čtvrtletník

2/2019

Ročník III

Registrace

MK ČR E 22824

ISSN 2570-5431

Vydává

Královéhradecká diecéze
Církeve československé husitské,
Hradec Králové.

Číslo a den vydání:

2/1. 6. 2019

Kontaktní adresa

Královéhradecká diecéze ČČSH
Ambrožova 728/3
Hradec Králové 500 02
IČ: 62695720
dieceze.hradec@ccshk.cz
tel.: 778 520 955
<http://www.ccshk.cz/>

f Královéhradecká diecéze ČČSH

Redakční rada

Jana Wienerová
Erika Oubrechtová
Kateřina Havelková
Štěpán Klásek
Lada Kocourková
Miroslava Mlýnková
Pavel Pechanec
Jana Pechancová
Vladislav Pek
David Smetana
Aleš Toman

Grafická úprava

Jaroslav Pavliš

Odpovědná redaktorka

Jana Pechancová

Tisk

Tiskárna H.R.G. Litomyšl

Podpořeno z Fondu rozvoje
Královéhradecké diecéze ČČSH

kalendárium

Některá setkání v diecézi

- 18. 5. Diecézní shromáždění, Hradec Králové
- 23. 5. Gočár a jeho dílo – Ing. arch. Zdeněk Lukeš,
Týden otevřených kostelů, Hradec Králové
- 24. 5. Noc kostelů
- 29. 5. diecézní katedra – Kázání na hoře, Jiří Beneš, Hradec
Králové
- 31. 5.–2. 6. Setkání mládeže nejen královéhradecké diecéze
- 9. 6. Letnice v Ambroži – 90 let Sboru kněze Ambrože,
Hradec Králové
- 12. 6. Bohoslužby u příležitosti památky Dr. Karla Farského,
lesní kaple Škodějov
- 5. 7. Ekumenické setkání v předvečer Mistra Jana, boho-
služba a koncert, Hradec Králové
- 6. 7. Památka Mistra Jana Husa, Betlémská kaple v 15 hodin
- 15.–27. 7. Diecézní dětský tábor
- 29. 7.–8. 8. Letní tábor pardubického vikariátu
- 1.–10. 8. Putovní tábor
- 9.–10. 9. Setkání členů komisí, Malá Skála
- 21. 9. Diecézní den – 90 let Sboru kněze Ambrože,
Hradec Králové

Královéhradecká diecéze Církve československé husitské
pořádá diecézní setkání mládeže (od 12 let)

téma **BEZPEČÍ**

datum: 31. 5. – 2. 6. 2019

místo: fara Trutnov (Úpická 146)

program: hry, sdílení, modlitby, výlet s překvapením

s sebou: spacák, karimatku, přezuvky, hygienu

cena: 250Kč

Přihlášky zasílejte do 28. 5. 2019 na email: klaskovaf@centrum.cz

90 LET
SBORU KNĚZE
AMBROŽE ČČSH
HRADEC KRÁLOVÉ

Královéhradecká diecéze a náboženská obec Církve československé husitské vás zve na

DIECÉZNÍ DEN

90 let Sboru kněze Ambrože

sobota 21. září 2019

**Sbor kněze Ambrože Církve československé husitské
v Hradci Králové**

Program od 10 do 16 hodin: slavnostní bohoslužby, biblická škola pro děti, hry, zahradní slavnost, občerstvení, kreativní dílny pro děti i dospělé, koncert Boni pueri, křest nové publikace G. A. Procházka – II. patriarcha ČČSH s přednáškou autora ThDr. Martina Chadimy, Th.D., představení pro děti i dospělé divadla Studna Víti Marčíka, varhanní koncert Jaroslava Tůmy s doprovodným slovem Jana Hartla, závěrečné požehnání a vyslání na cestu domů bratrem biskupem Pavlem.

V době zahradní slavnosti budou otevřeny prostory areálu – kůr, sakristie a suterén sboru, modlitebna, zasedací a přednáškové síně, kancelář biskupa a diecézní knihovna, k prohlédnutí budou prostory šicí dílny AMBRY, zpřístupněna bude věž, kde se chystá umístění budoucí koncertní zvonohry.

Podpořeno z Fondu rozvoje KH diecéze ČČSH. www.ccschk.cz

KRÁLOVÉHRADECKÁ DIECÉZE
Církve československé husitské